

Justiitsministeerium
Tõnismägi 5a
15191 Tallinn

Teie 05.04.2007.a nr 3-3-01/4045-058

Meie 20.04.2007.a nr 1-9/43

Arvamuse andmine PärS eelnõu kohta

Eesti Advokatuur esitab järgmised märkused pärimisseaduse eelnõu kohta:

1.

Eelnõu ettepanek minna üle pärandi **vastuvõtusüsteemilt loobumissüsteemile**, kus pärandiosad äraolevatele ja teadmata pärijatele mitte ei liideta teadaolevate pärijate osadele vaid reserveeritaks, kutsub esile järgmisi vastuväiteid:

- a) **tõuseb notarite töökoormus**, kuna pärimismenetlus nõuaks notari poolt oluliselt suuremat töömahtu kui seni.
- b) **suureneb vajadus õigusabi järele ning kasvavad õigusabikulud**. Kuivõrd edaspidi muutuks tavaliseks, et osale pärandist jääb pärimistunnistus välja andmata ning teadmata pärijate pärandiosale määratakse pärandihooldaja, siis vajavad õigusabi nii kohalolevad kaaspärijad kui ka pärandihooldaja (kes reeglina ei ole jurist); muutub tavaliseks nende isikute surnuks tunnistamine kohtu korras, kelle viibimiskoha kohta andmed puuduvad, aga kes ilmselt on tegelikult elus.
- c) **tõuseb kohtute töökoormus**. Kui seni ei olnud pärast pärandi vastuvõtmise tähtaja möödumist vajalik ilmselt surnud või pikemat aega kadunud (näit välismaal elava) isiku kohtulik surnuks tunnistamine, siis edaspidi on see möödapääsmatu. Praktiliselt kõikidel juhtudel, mil võimalik pärija pärandist huvitatud ei ole või ei ole teada tema viibimiskoht, on vajalik kohtulikus korras hooldaja määramine.
- d) ilmselt ei pea paika eelnõu seletuskirja väide, et praegu kehtiva regulatsiooni järgi: *“...Ohtu satub pärandvara säilimine, samuti ei ole kolmandatel isikutel teada, kes on surnud isikust järele jäänud vara omanik. Näiteks ei ole kuni pärimise vormistamiseni teada, kelle käest nõuda ohtliku ehitise kordategemist, kellele maksta või kellelt nõuda üüritasu, kelle õigusi on rikutud pärandvara varguse või hävitamisega vms”* (seletuskirja lk 2).

Tegelikult ei ole ka uue regulatsiooni järgi kuni pärandi vormistamiseni teada, kes pärijateks on. Kumbki pärandi vastuvõtusüsteem ei saa mööda sellest, et pärast isiku surma kulub paratamatult teatud aeg pärijate ringi väljaselgitamiseks.

Sellele aspektile on juhtinud tähelepanu ka Tartu Ülikooli tsiviilõiguse õppetooli pärimisõiguse lektor Urve Liin ("Pärandi üleminek pärijale: vastuvõtusüsteem versus loobumissüsteem" vt Juridica 1-2003, lk 45-56), kes on samuti seisukohal, et pakutav üleminek iseenesest ei too endaga kaasa mingit kvalitatiivset pööret paremusele.

Pärandvara säilimine ei ole seotud vastuvõtusüsteemiga. Vara kaotsimineku ohu kõrvaldamiseks ning muude probleemide lahendamiseks pärijate väljaselgitamise ajal on nii välismaal kui ka Eestis, nii kehtivas õiguses kui ka uue pärimisseaduse redaktsioonis ette nähtud pärandvara hooldaja määramise võimalus.

Pigem **annab praegu kehtiv süsteem kiiremini selguse** kui uus väljapakutav süsteem, kus äraolijate osad võivad tähtajatult rippuma jääda.

Ilmselt on praegu lihtsam tõendada pärandi vastuvõtmist pärija poolt kui tulevikuks väljapakutavas süsteemis seda, kas, millal ja kelle suhtes on jooksma hakanud pärandist loobumiseks ette nähtud kolmekuine tähtaeg – eriti juhtudel, kui pärija asukoht teada ei ole.

e) on õige seaduseelnõu lähtekoht, et praegu kehtiv regulatsioon ei kaitse piisavalt äraolijate pärimisõigusi ning soodustab pärijate mahavaikimist kaaspärijate poolt. Selle puuduse kõrvaldamiseks ei ole aga ilmtingimata vaja muuta pärandi vastuvõtmise süsteemi. Urve Liin on eelmainitud uurimuses juhtinud tähelepanu sellele, et piisaks parandustest ja täiendustest ka kehtivas süsteemis.

Ka praegu kehtivas vastuvõtusüsteemis on võimalik äraolevate pärijate positsioone tugevdada ja selgelt sätestada (nagu see oli ka sõjaeelses tsiviilseadustiku eelnõus), et pärimisõigusest mitteteadmise on pärandi vastuvõtmise tähtaja pikendamise alus. Lisaks võib sätestada, et tähtaja pikendamise taotleja pärimisõigusest õigeaegselt mitteteadmist eeldatakse ning panna seega tõendamiskoormis vastuvaidlejale.

f) ei vasta tegelikkusele seletuskirja väide lk 2, nagu oleks kohtupraktika pärandi vastuvõtmistähtaegade ennistamisaotluste rahuldamisel suhteliselt range, tihti ei loetavat ennistamist õigustavaks mõjuvaks põhjuseks isegi pärijapoolset pärandi avanemise ja vastuvõtutähtaja mitteteadmist.

Tegelikult on praegune **kohtupraktika asunud teadmatus tõttu tähtaja möödalasknud pärija poolele.**

g) **ka uus loobumissüsteem ei saa anda garantiid, et äraolevaid pärijaid maha ei vaikitaks.**

h) uus loobumissüsteem eeldab kadunud pärijate aktiivset ja ulatuslikku otsimist. Samal ajal on see viimastel aastatel oluliselt raskenenud uute andmekaitsepõhimõtete rakendumise tõttu, mis piiravad isikuandmete väljaandmist. Selle tõttu **on pärijate otsimine muutunud aeganõudvaks, keeruliseks ja kalliks**. Otsimise kulud lähevad aga lõppastmes maha vastavast pärandiosast. Uues vastuvõtusüsteemis võib muutuda tavaliseks, et eraldatud pärandiosa ei saa ei kaaspärijad ega ka "kadunud" pärija, vaid see läheb pärandihooldaja töö ja kulude katteks.

- i) loobumissüsteemile üleminek tooks paljudel juhtudel kaasa **pärandi killustumise** – probleemi, millega on kokku põrkunud saksa õigussüsteem. Nii näiteks on tavaline, et kõigi kolmanda järjekorra pärijate ülesotsimisel võib nende arv ulatuda 40-50-ni ja rohkemgi, kusjuures mõnede pärijate osade suuruseks võib jääda tuhandikes arvestatavad murdosad. Kaduvväikeste osade pärijad ei tunne huvi ei oma suguluse tõendamise, pärimise vormistamise ega pärandi jagamise vastu ning takistavad oma passiivsusega kogu pärimismenetlust. Mõõda minna neist aga ei saaks, kuna loobunud nad pole.
- j) maailmas eksisteerib kaks põhimõtteliselt erinevat lähenemist pärijate ringi määratlemisele – nn “nutvate” pärijate põhimõte, kus pärijatena eeldatakse isikuid, kellele pärandaja surm oli isiklikuks kaotuseks (näit Rootsi, Soome), ning “naervate” pärijate põhimõte, kus otsitakse üles ka need pärijad, kes pärandajast kaugel seisid ning kellele tema surm rõõmsaks sündmuseks osutub (näit Saksamaa).

Pärimisõigus peaks peegeldama ühiskonna ettekujutust pärijate ringi kujunemisest. **Eestis ajalooliselt ja traditsiooniliselt välja kujunenud arusaamine** lähtub ilmselt siiski esimesest põhimõttest, kus vastuvõtusüsteemi kaudu ongi pärijatena objektiivselt eelistatud need isikud, kes pärandajat tundsid ning seetõttu pärandi aktiivselt vastu võtta saavad. Vastuvõtusüsteemi on eesti aladel kasutatud katkematult alates juba muinasajast.

See, kumma süsteemi kasuks otsustada, on oma olemuselt tehniline küsimus, ning kindlasti ei saa väita, et loobumissüsteem oleks iseenesest demokraatlikum või tagaks paremini isiku põhiseaduslikku pärimisõigust. Euroopa riikidest kasutavad vastuvõtusüsteemi lisaks Austriale edukalt ka Itaalia, Hispaania ja Portugal, aga samuti rida Euroopa Liidu uusi liikmesmaid.

2.

Eelnõu § 45 lg 3 **piirab edasilükkava tingimusega järelpärimise tähtaega** seniselt 30 aastalt 10 aastale.

Piirang ei ole ilmselt põhjendatud ning ei lähtu eel- ja järelpärimise instituudi mõttest ja eesmärgist.

On tavaline, et järelpärimise tingimusena määratakse asjaolusid, mis juba eelduslikult võivad ületada 10 aastat. Näiteks on tüüpiline, et eelpärija määratakse lapse täisealiseks saamiseni (mis on 18 aastat), või isegi veel sündimata lapse täisealiseks saamiseni (mis on üle 18 aasta).

Piirang ei haaku ka seaduse üldise kontekstiga – edasilükkava tingimusega annaku osas (§ 63 lg 2) on 30-aastane tähtaeg säilitatud. Selline vahetegu ei ole ilmselt põhjendatud.

Võrdluseks – saksa tsiviilseadustik kehtestab järelpärimise tingimuse tähtajaks üldjuhul 30 aastat, teatud juhtudel tähtaeg puudub üldse (BGB § 2109).

Lisaks on eelnõu § 44 lõikes 3 sätestatud täpselt sama, mis eelnõu § 45 lg 3, kuid tähtajaks on 30 aastat.

Eel- ja järelpärimise rakendamist praktikas on raskendanud määratlematust hoopiski asjaolu, et pärimisseadus ei luba järelpärijale omakorda määrata järelpärijat (§ 45 lg 2). Tüüpilises olukorras, kus eelpärija on alaealisele järelpärijale määratud tema täisealiseks saamiseni, tekib

eelpärija varasema surma korral olukord, mida parandaja kuidagi reguleerida ei saa. Raskendatud on ka abikaasade vastastikuste nn Berliini testamentide tegemine.

Teeme ettepaneku sõnastada § 45 lg 2 järgmiselt:

“Järelpärijale võib määrata järelpärija”.

Võrdluseks – järelpärija määramist järelpärijale lubab ka saksa õigus.

3.

Eelnõu § 62 lg 2 sisaldab viidet seaduse §-le 30.

Ilmselt tahetakse tegelikult **viidata eelnõu paragrahvile 31**, mis vastab vana seaduse §-le 30.

4.

Eelnõu §-s 76 ette pandu kohaselt võiks sihtmäärang koormata vaid pärijaid või annakusaajaid.

Selle seisukoha üle võib diskuteerida - näiteks saksa õiguses on siiski ka 3.isikute koormamine võimalik. Juhul, kui uut sihtmäärangu mõistet aktsepteeritakse, kaotab aga mõtte sihtmäärangu instituudi eraldamine eesti õiguses üleüldse. Praegu väljapakutav sihtmäärangu definitsioon vastab tegelikult ka sihtkäsundi tunnustele, ning vastupidi, **sihtkäsundi mõiste pole selgelt eraldatav sihtmäärangu mõistest**. Testamendi sama korraldust võiks võrdselt liigitada nii ühe kui ka teise alla.

Seadusmuudatuse aktsepteerimisel **võiks kõne alla tullagi sihtmäärangu instituudi kaotamine**, jättes üldse välja § 76 (lõige 1 on sisutu ning lõige 2 tuleneb testamenditäitja üldregulatsioonist) ning viies § 77 sihtkäsundi instituudi alla.

Võrdluseks – ka saksa õiguses on eesti mõistes sihtkäsund ning sihtmäärang ühendatud ühe instituudi alla (“Auflage”, BGB §§ 2192 –2196).

5.

Eelnõu § 80 lg 4 sätestab:

“Advokaadil ei ole õigust kaaluka põhjusega testamenditäitja ülesande vastuvõtmisest keelduda.”

Eesti Advokatuur on pakutava lahenduse vastu. On põhjendamatu kehtestada advokaadile kohustus olla testamenditäitja. See ei haaku ei põhiseaduse, üldise õigus- ega õigusabikorraldusega.

Testamenditäitja ei pea olema juriidilise eriharidusega, kvalifitseeritud ega litsenseeritud isik. Testamenditäitja ei tegele mitte õigusabi andmisega, vaid eelkõige vara valitsemise ja käsutamisega. Ei ole mõeldav panna advokaadile kohustuslikus korras kinnisvaramaakleri või –hooldaja tööd.

Ilmselt ei ole probleem ka praktiline ega vajagi õiguslikku regulatsiooni. Juriidilist laadi keerulisemate küsimuste tekkimisel võib iga testamenditäitja pöörduda advokaadi poole õigusabi saamiseks üldises korras, saades vastavad kulud hüvitatud pärandi arvel. Sageli piisab testamenditäitjale aga ka vaid notari selgitamiskohustuse raames antud õigusabist. Paljudel juhtudel oleks advokaadi määramine testamenditäitjaks seega ebaotstarbekalt kallis. Vajadusel leidub aga kindlasti piisavalt ka advokaate, kes on valmis testamenditäitjaks asuma vabatahtlikult.

6.

Eelnõu § 98 lg 4 sätestab:

“Kui pärandaja alaneja sugulane loobub seadusjärgsest pärimisõigusest, loetakse, et loobunud on pärandaja teiste alanejate sugulaste ja pärandaja abikaasa kasuks, kui lepinguga ei ole määratud teisiti”.

Tundub, et lõige on **ebaregulatiivne** ning ebaselge ja suures osas hõlmatud juba lõikega 1. Jättes välja lõike 4, võiks lõike 1 sõnastada järgmiselt:

“Kui pärandaja seadusjärgne pärija on pärandajaga sõlmitud lepinguga loobunud oma seadusjärgsest pärimisõigusest, eeldatakse, et loobunud on isikute kasuks, kes oleks pärinud siis, kui pärandist loobunu oleks surnud enne pärandi avanemist.”

7.

Eelnõu § 108 lg 2 sätestab:

“Sundosa pärimiseks õigustatud isiku nõudel võib kohus sundosast ilmajätmise tunnistada kehtetuks, kui pärandaja on jätnud sundosast ilmajätmise põhjuse märkimata või kui põhjus ei vasta käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule.”

Eesti pärimismenetluses on ilmselged asjaolud jäetud notari tõendada. Kui **sundosast ilmajätmise põhjus on märkimata**, siis on see nii ilmne ja selge, et oleks ebaloogiline nõuda veel kohtusse pöördumist, eriti veel, kui vaidlust ei olegi. Tegemist oleks formaalse, kohut liigselt koormava protsessiga.

Piisaks, kui sätestada: *“Sundosast ilmajätmine on kehtetu, kui pärandaja on ilmajätmise põhjuse jätnud märkimata või põhjus ei vasta käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule.”*

Kohtusse pöördutaks siis vaid vaidluse korral.

8.

Eelnõu § 136 sätestab:

“Paragrahv 136. Pərija vastutus pärandi inventuuri korral

(1) Kui pärija nõuab pärandi inventuuri, on tema vastutus pärandaja kohustuse ja käesoleva seaduse §-s 134 nimetatud kohustuste eest pärast inventuuri tegemist piiratud pärandvara väärtusega, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. ...”

Tundub, et lõik on mittevajalik ning eksitav:

a) lõikest jääb mulje, nagu vastutaks pärija inventuuri mittenõudmisel annakute, sihtkäsundite, sihtmäärangute ja sundosa nõuete eest (§ 134) siis, kui ta inventuuri ei

nõua. Tegelikult ei sõltu vastutus nende nõuete eest mitte inventuuri nõudmisest või mittenõudmisest, vaid pärandvara olemasolust (vt näiteks § 58, 67 lg 4, 68 lg 2 jm).

b) vastutus pärandaja enda kohustuste eest on juba reguleeritud §-s 142 lg 1.

Jättes 1 lõike välja, saab paragrahvi pealkirjastada korrektsemalt ja tegelikus vastavuses paragrahvi mõttega: “Pärija vastustus pärandi inventuuri ajal”, ning jääks selge vahe § 142 pealkirjaga: “Pärija vastutus pärast inventuuri tegemist”.

9.

Eelnõu § 136 lg 1 sätestab:

“Kui pärija nõuab pärandi inventuuri, on tema vastutus pärandaja kohustuse ja käesoleva seaduse §-s 134 nimetatud kohustuste eest pärast inventuuri tegemist piiratud pärandvara väärtusega, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.”

Eelnõu § 142 lg 1 sätestab:

“Pärast inventuuri tegemist on pärija vastutus käesoleva seaduse § 140 lõikes 1 nimetatud nõuete täitmise eest piiratud pärandvara väärtusega.”

Ka seletuskirja lk 38 väidetakse: *“Lõike 1 uue redaktsiooni kohaselt toob piiratud vastutuse kaasa üksnes inventuuri (nõuetekohane) läbiviimine.”*

Selline lähenemine on ilmselt ebajärjekindel ja vastuoluline. Inventuuri läbiviija ei pea olema (ega tavaliselt ka ole) pärija ise. **Pärija kaotaks** seega **temast endast sõltumata inventuuriõiguse** eelised, kui inventuuritegija näiteks haigestub või muul põhjusel ei teosta inventuuri nõuetekohaselt või ei vii seda lõpule?

Nii kehtiv pärimisseadus kui ka muudatused püüavad sundida pärijat pärandis korda looma. Seda eesmärki teenib ka inventuuri instituut – pärija peab tegema temast sõltuva, et tehtaks pärandi inventuur. Vastasel korral vastutab ta pärandi võlgade eest, mis ületavad pärandvara väärtust, oma isikliku varaga.

Eelnõu säte “...pärast inventuuri tegemist...” looks ebaloogilise ja pärijat põhjendamatult karistava olukorra, kus pärija on küll kõik heauskselt teinud inventuuri läbiviimiseks, inventuuri tähtaeg on möödunud, aga inventuuritegija pole subjektiivsetel (või objektiivsetel!) põhjustel suutnud inventuuri ära teha. Miks peaks pärija siis vastutama? Inventuuri instituudi idee kohaselt vabastatakse pärija vastutusest mitte sellest sõltuvalt, kas inventuur tegelikult tehakse või mitte, vaid sellepärast, et tema ise on olnud hoolas ja teinud temast endast sõltuva, et inventuur tehtaks, pärandisse kord loodaks.

Võrdluseks – ka saksa õigus garanteerib pärijale õiguse vastutuse piiramiseks, kui ta on subjektiivselt teinud kõik temast endast oleneva, ning ei seo seda objektiivsete, pärijast sõltumatute asjaoludega. Ka seletuskirjas endas tunnistatakse, et “Kõik nüüdisaegsed pärimissüsteemid võimaldavad ka pärandi vastu võtnud pärijal oma vastutust selliste kohustuste eest piirata ja keelduda kohustuste rahuldamisest ulatuses, milles need ületavad pärandvara väärtust” (seletuskirja lk 26). Käesolev eelnõu ei tarvitse pärijal aga võimaldada oma vastutuse piiramist.

Eelnõu väljapakutav regulatsioon on ka ebajärjekindel – nimelt räägitakse §-s 137 lg 2 juba õigesti **inventuuri taotlemisest, mitte tegemisest**.

Probleemi lahendaks, kui § 135 lg 1 sõnad “...*pärast inventuuri tegemist...*” välja jätta ning § 142 lg 1 ümber sõnastada, näiteks:

“(1) Nõuetekohaselt inventuuri taotlenud ning seda läbi viinud pärija vastutus käesoleva seaduse § 140 lõikes 1 nimetatud nõuete täitmise eest on piiratud pärandvara väärtusega”.

10.

Eelnõu § 142 lg 3 sätestab:

“Üleskutsemenetluses tähtaegselt esitamata nõuete täitmise eest vastutab pärija pärast inventuuri tegemist üksnes ulatuses, milles ta on temale nõudest teatamise hetkel veel pärandvara arvel rikastunud.”

Sellest sõnastusest võib välja lugeda, et juhul, kui **nõue** jäi tähtaegselt üles andmata, siis päritud vara arvel saab võlanõudja küll pärija vastu nõuet esitada, aga annakutena välja jagatud vara arvel **annakusaaja vastu** enam mitte, kuigi annakusaaja sellest rikastunud on. Praktiline oleks anda võlanõudjale õigus pöörata nõuet ka annakusaaja vastu, lisades lõikesse “... vastutab pärija ja annakusaaja pärast inventuuri...”

See täiendus annaks võlausaldajale võimaluse efektiivselt seista oma nõuete eest ka juhul, kui pärija on maksevõimetu, kuid annakusaaja mitte.

Praeguse eelnõu sõnastuse kohaselt võib pahausksel pärandajal tekkida võimalus kõrvaldada vara võlausaldajate eest annakute vormis.

11.

Eelnõu § 146 lg 3 kohustab notarit pärimistunnistusse märkima ka tingimused, millal pärand läheb järelpärijale üle. Kinnisturaamatuseaduse § 49¹ näeb omakorda ette, et eelpärija kandmisel kinnistusregistrisse kantakse sinna ka märkus järelpärija kohta. Kokkuvõttes tagatakse sellisel viisil järelpärija õiguste nähtavakstegemine kinnistusraamatus ja pärandaja tahte tegelik elluviimine.

Samal ajal on reguleerimata juhtumid, kui pärandisse kuuluvad esemed lähevad üle mitte eel- ja järelpärimise korras, vaid tingimusliku või tähtajaga annaku kujul (näit “Minu elukaalase surma korral läheb kinnistu üle minu lastele”). Seoses eeltooduga teeme ettepaneku:

1) täiendada Päs eelnõu § 146 lg 6 pärast sõna “...*kohta.*” järgmiselt:

“Tunnistuses tuleb märkida annakutäitja ning tingimused, millal tekib annaku täitmise nõue.”

2) täiendada KRS § 49¹ lg 1 järgmiselt:

“§ 49¹. Kanne järelpärija ja annakutäitja kohta ning eelpärija vabastamise kohta kitsendustest ja kohustustest

(1) Eelpärija ja annakutäitja kandmisel kinnistusregistrisse kantakse sinna ka märkus järelpärija kohta ja annaku täitmise nõude tingimused.”

12.

Eelnõu § 169 lg 6 p 4 näeb ette, et **notari teatis pärimisregistrile** sisaldaks muuhulgas pärandi vastuvõtmise avalduse või pärandist loobumise avalduse tõestamise kuupäeva, aastat ning numbrit notariaalregistri järgi.

Kuna eelnõu kohaselt võib pärimismenetlust alustada mitte ainult pärija, vaid ka näiteks pärandaja võlausaldaja, annakusaaja või muu pärandvara suhtes õigusi omav isik avaldusega (§ 166 lg 3), oleks punkti 4 sõnastus sobivam järgmiselt:

4) pärimismenetlust alustava avalduse tõestamise kuupäev, aasta ning number notariaalregistri järgi.

13.

Eelnõu § 180 kohaselt jõustub seadus 1.juulil 2008.

Otstarbekas oleks seadus jõustada 1.jaanuarist 2009:

- a) seadus sisaldab olulisi muudatusi, mis vajavad aega üldsuseni viimiseks. Nii näiteks tuleb teadvustada, et testamendid, mis on tehtud ilma eelpärija käsutusõigusega ning eeldusel, et järelpärimise tingimus võib saabuda 30 aasta jooksul, samuti uute testamenditäitja õigustega, tuleks sisuliselt ümber teha. Notarid peavad kohanduma uuele vastuvõtusüsteemile ning valmistuma suuremas mahus uut tüüpi pärandijagamislepingute vormistamiseks. Kõigeks selleks ei tarvitse piisata mõnest kuust, mis jääb seaduse vastuvõtmise ja jõustumise vahele.
- b) senikehtivat seadust rakendatakse ka tulevikus veel kümnete aastate jooksul, sõltuvalt pärandi avanemise hetkest. Sellest lähtuvalt peaks seaduse jõustumisaeg olema selgelt meelde jääv ja eristatav. Võrdluseks – Balti Eraseadust rakendatakse ka täna asjades, kus pärand on avanenud enne 1.1.1941, Vene NFSV tsiviilkoodeksi 1.1.1941 – 1.1.1965, Eesti NSV TsK 1.1.1965 – 1.1.1997, ning praeguse pärimisseaduse redaktsioon kehtiks edaspidi siis täpselt 12 aasta osas – 1.1.1997 – 1.1.2009.

14.

Seletuskiri:

Seletuskirjas ei ole selgitust § 26 muutmise kohta.

Eelnõu § 30 selgituse juures on ekslikult viidatud eelnõu §-le 30, peab olema § 29.

Paragrahvi 32 selgituses on öeldud, et abielu lahutuse või kehtetuks tunnistamise avaldus peab olema esitatud ettenähtud vormis. See ei ühti kogu eelnõud läbiva põhimõttega, mille kohaselt on kõige olulisem välja selgitada testaatori tegelik tahe.

Lugupidamisega

Aivar Pilv
Esimees

Ivo Mahhov mahhov@adv.ee
Marin Vallikivi 6 260 461; marin.vallikivi@advokatuur.ee